

רשומות

קובץ התקנות

כ"ט בתשרי התשפ"ג | 10362 | 24 באוקטובר 2022

	עמוד
תקנות בתי המשפט (רשימת מומחים מטעם בית המשפט), התשפ"ג–2022	150
תקנות סדר הדין האזרחי (תיקון), התשפ"ג–2022	156

תקנות בתי המשפט (רשימת מומחים מטעם בית המשפט), התשפ"ג–2022

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 108 ו־109 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד–1984[1] (להלן – החוק), אני מתקין תקנות אלה:

הגדרות

1. בתקנות אלה –

"אתר האינטרנט" – אתר האינטרנט של הרשות השופטת שכתובתו www.court.gov.il;

"יחידת מומחים" – יחידה בהנהלת בתי המשפט הממונה על ניהול רשימת המומחים;

"ועדה להקמת רשימת המומחים" – ועדה כמשמעותה בתקנה 3 לתקנות אלה;

"מומחה" – מי שמוכר כמומחה לפי כל דין ובאין דין כאמור, בעל ניסיון וידע בעניין שבמדע, במחקר, באומנות או במקצוע, למעט בעניין שבמשפט שאינו דין זר;

"ממונה על יחידת המומחים" – משפטן בהנהלת בתי המשפט בעל ניסיון בעריכת דין של 5 שנים לפחות;

"רשימת מומחים" – כמשמעותה בתקנה 2.

יחידת המומחים

2. (א) יחידת המומחים תעמיד לרשות בתי המשפט ולרשות הציבור רשימת מומחים בתחומי המומחיות המפורטים בתוספת הראשונה שתשמש את בתי המשפט לצורך מינוי מומחה מטעם בית המשפט.

(ב) רשימת המומחים תפורסם באתר האינטרנט והיא תכלול, בין השאר, את שם המומחה, התארים האקדמיים שברשותו והנושאים שבהם הוא מתמחה.

הוועדה להקמת רשימת המומחים

3. (א) שר המשפטים, בהסכמת נשיא בית המשפט העליון, ימנה ועדה להקמת רשימת המומחים, ואלה יהיו חבריה:

(1) שופט בית משפט מחוזי בדימוס והוא יהיה יושב ראש הוועדה;

(2) שופט בית משפט שלום בדימוס;

(3) הממונה על יחידת המומחים או מי מטעמו;

(4) נציג לשכת עורכי הדין שימונה בהתייעצות עם יושב ראש לשכת עורכי הדין;

(5) נציג איגוד מקצועי הקשור לתחום המומחיות, ובהעדר איגוד מקצועי כאמור נציג ציבור אחר.

(ב) תקופת הכהונה של חברי הוועדה, למעט החבר המנוי בתקנת משנה (א)(3), היא לשלוש שנים מיום מינוים, וניתן למנותם לתקופת כהונה אחת נוספת.

(ג) שר המשפטים, בהסכמת נשיא בית המשפט העליון, רשאי למנות כמה ועדות, לפי הצורך.

(ד) הוועדה תקבע את סדרי עבודתה ותפרסמם באתר האינטרנט של הרשות השופטת.

תפקידי הוועדה להקמת רשימת המומחים

4. תפקידי הוועדה להקמת רשימת המומחים הם אלה:

(1) לאשר בקשה להיכלל ברשימת המומחים כאמור בתקנה 9;

[1] ס"ח התשמ"ד, עמ' 198.

(2) לאשר בקשה לחידוש רישום כאמור בתקנה 10;

(3) לאשר לכלול ברשימת המומחים מי שלא עמד בתנאי הכשירות כאמור בתקנה 7;

(4) לעכב או להתלות רישום ברשימת המומחים כאמור בתקנה 11;

(5) למחוק מומחה מרשימת המומחים כאמור בתקנה 13.

החלטות הוועדה להקמת רשימת המומחים

5 (א) החלטות הוועדה להקמת רשימת המומחים כאמור בתקנה 4(1) עד (3) יינתנו על יסוד מסמכים שהוגשו לה בכתב, ואולם הוועדה רשאית לזמן מועמד לריאיון אישי לצורך בחינת התאמתו להיכלל ברשימת המומחים במקרה שבו הוועדה התרשמה כי קיים ספק לגבי עמידת המועמד בתנאי הכשירות הקבועים בתקנות אלה.

(ב) החלטות הוועדה יהיו בכתב, מנומקות, וייחתמו בידי חבריה.

כשירות להיכלל ברשימת המומחים

6 מי שהתקיימו בו כל אלה כשיר להיכלל ברשימת המומחים:

(1) הוא מחזיק בידו רישיון לעיסוקו בארץ, אם נדרש לפי הדין רישיון כאמור או שהוא רשום בפנקס או במרשם אם נדרש לפי הדין רישום כאמור או שהגוף המקצועי הסטטוטורי בארץ המסדיר את תחום העיסוק, אם קיים גוף מקצועי כאמור, הכיר בו;

(2) הוא בעל חמש שנות ניסיון מוכח לפחות בתחום המומחיות, מתוך שבע השנים שקדמו למועד הגשת המועמדות; אם תחום המומחיות מחייב תקופת התמחות טרם קבלת רישיון, לא תימנה תקופת ההתמחות האמורה בחמש שנות הניסיון כאמור;

(3) הוא בעל ניסיון מוכח בכתיבת חוות דעת בתחום מומחיותו שנערכו לצורך הליך משפטי או מעין שיפוטי המעידות, בין השאר, על כושר ביטוי גבוה, דיוק בניתוח הסוגיה הדרושה וידע בתחום נושא חוות הדעת, על יכולת לתת מענה לסוגיות השנויות במחלוקת תוך התבססות על אסמכתאות, כולל הנמקה ומסקנה ברורה; לצורך הוכחת ניסיון כאמור, יצרף המועמד לבקשתו להיכלל ברשימת המומחים חמש חוות דעת שכתב בתחום מומחיותו בחמש השנים שקדמו להגשת הבקשה.

אישור חריגים

7 על אף האמור בתקנה 6, רשאית הוועדה להקמת רשימת המומחים, מטעמים מיוחדים שיפורטו בהחלטתה, לכלול ברשימת המומחים מועמד שלא עמד בתנאי הכשירות כאמור בתקנה 6, אם מצאה כי למועמד מומחיות וניסיון המצדיקים את הכללתו ברשימה או שמדובר בתחום מומחיות שלגביו לא ניתן לעמוד בתנאי הכשירות להיכלל ברשימת המומחים.

סייגים מלהיכלל ברשימת המומחים

8 על אף האמור בתקנה 6, לא ייכלל ברשימת המומחים מי שהתקיים בו אחד או יותר מאלה:

(1) הוא הורשע בעבירה או הוגש נגדו כתב אישום בעבירה שמפאת חומרתה, מהותה או נסיבותיה אין הוא ראוי, לדעת הוועדה להקמת רשימת המומחים, לשמש מומחה מטעם בית המשפט;

(2) הוא הורשע בעבירת משמעת לפי כל דין או הוגשה נגדו קובלנה בעבירת משמעת או שהוכרע כי עבר על כללי אתיקה מקצועית, שמפאת חומרתם, מהותם או נסיבותיהם, אין הוא ראוי, לדעת הוועדה להקמת רשימת המומחים, לשמש מומחה מטעם בית המשפט.

בקשה להיכלל ברשימת המומחים

9 בקשה להיכלל ברשימת המומחים תוגש ליחידת המומחים באופן מקוון עד למועד שתפרסם יחידת המומחים באתר האינטרנט; מועד כאמור יהיה אחת לשנתיים לפחות; הבקשה תכלול, בין השאר, את פרטי ההתקשרות של המועמד, אזורי פעילותו, השפות שהוא דובר, מידע בדבר ניגוד עניינים אפשרי וכן נתונים המעידים

כי התקיימו במומחה תנאי הכשירות המנויים בתקנה 6, בצירוף מסמכים הנדרשים לבחינת הבקשה, ובכלל זה –

(1) העתק רישיון לעיסוקו אם נדרש לפי הדין או העתק אישור בדבר רישום בפנקס או במרשם אם נדרש לפי הדין או העתק אישור הכרה מאת הגוף המקצועי הסטטוטורי המסדיר את תחום העיסוק אם קיים גוף מקצועי כאמור;

(2) העתקים של חמש חוות דעת שערך בחמש השנים שקדמו להגשת הבקשה, בלא ציון שמות ופרטים מזהים;

(3) הסכמה למסירת מידע מהמרשם הפלילי לפי הטופס שבתוספת השלישית לחוק המידע הפלילי ותקנת השבים, התשע"ט–2019[2].

חידוש רישום

10. (א) מומחה ייכלל ברשימת המומחים לתקופה של חמש שנים וניתן לחדש את הרישום לחמש שנים בכל פעם; בקשה לחידוש רישום תוגש באופן מקוון ליחידת המומחים.

(ב) הוועדה להקמת רשימת המומחים תאשר בקשה לחידוש רישום בהתקיים התנאים האלה:

(1) מתקיימים התנאים הקבועים בתקנה 6 ולא התקיימו הסייגים המנויים בתקנה 8 או עילות לעיכוב או התליית רישומו כאמור בתקנה 11;

(2) המומחה עמד בהצלחה בביצוע תפקידו, לרבות עמידה בלוחות זמנים במהלך התקופה שבה נכלל ברשימת המומחים;

(3) לא התקיימו עילות למחיקתו של המומחה מרשימת המומחים כאמור בתקנה 13.

עיכוב או התליה של רישום ברשימת המומחים

11. הוועדה להקמת רשימת המומחים רשאית לעכב או להתלות רישום של מומחה ברשימת המומחים, לאחר שנתנה למומחה הזדמנות לטעון את טענותיו לפניה, אם מתנהלת נגדו חקירה בשל חשד לביצוע עבירה כאמור בתקנה 8(1) או (2).

השהיה של רישום ברשימת המומחים

12. הממונה על יחידת המומחים רשאי, לבקשתו של המומחה, להשהות את רישומו של מומחה ברשימת המומחים; במניין תקופת הרישום ברשימת המומחים כאמור בתקנה 10(א) תיכלל גם תקופת ההשהייה.

מחיקה מרשימת המומחים

13. הוועדה להקמת רשימת המומחים רשאית למחוק את שמו של מומחה מרשימת המומחים, לאחר שנתנה למומחה הזדמנות לטעון את טענותיו לפניה, אם התקיים אחד מאלה:

(1) מתקיים אחד או יותר מהסייגים להיכלל ברשימת המומחים כאמור בתקנה 8;

(2) קיימות נסיבות שבשלהן אין הוא ראוי לשמש מומחה מטעם בית המשפט, ובין השאר בשל הצהרה כוזבת בדבר ניגוד עניינים שמסר לפי תקנה 16(1), בשל אי־קיום החלטות בית משפט לרבות בשל אי־עמידה בלוחות זמנים שעליהם הורה בית המשפט וכן בשל החלטה של בית משפט הקובעת ממצאים כנגדו או כנגד רמתו המקצועית שניתנה במהלך התקופה שבה הוא נכלל ברשימת המומחים.

עדכון פרטים

14. מומחה שנכלל ברשימת המומחים או שהגיש בקשה להיכלל ברשימה כאמור, יודיע לממונה על יחידת המומחים על כל שינוי שחל בפרטים שציין בבקשה להיכלל ברשימת המומחים או בבקשה לחידוש רישום לרבות שינוי שחל בהכשרתו

[2] ס"ח התשע"ט, עמ' 298.

המקצועית וכן על כל הגבלה או איסור לעסוק במקצועו לפי כל דין, או על כל עניין אחר שעשוי להעלות חשש למניעה מלשמש מומחה מטעם בית המשפט, והכול לא יאוחר מ־15 ימים מיום שנודע לו על כך.

מינוי מומחה מטעם בית המשפט

15. (א) בית המשפט ימנה מומחה מטעם בית המשפט מתוך רשימת המומחים, ואולם רשאי הוא למנות מומחה מחוץ לרשימה מטעמים שיירשמו.

(ב) מינויו של מומחה מטעם בית המשפט ייעשה משיקולים מקצועיים וככל האפשר באופן שוויוני.

איסור ניגוד עניינים

16. (א) לא ימונה מומחה מטעם בית המשפט אם המומחה הוא בן משפחה של שופט היושב בדין או אם יש לשופט היושב בדין עניין אישי ממשי במצבו הכלכלי של המומחה או שקיימת ביניהם קרבה ממשית אחרת.

(ב) בית המשפט רשאי למנות מומחה שהוא בן משפחה של שופט אחר באותו בית משפט, לאחר שהודיע לבעלי הדין ולבאי כוחם על דבר הכוונה למנות את אותו מומחה, ולאחר שנתן להם הזדמנות להשמיע את טענותיהם בנוגע לזהות המומחה טרם החלטת בית המשפט.

(ג) לא ימונה מומחה מטעם בית המשפט אם המומחה עלול להימצא, במישרין או בעקיפין, במצב של ניגוד עניינים.

(ד) בלי לגרוע מכלליות האמור בתקנת משנה (ג), יראו את המומחה במצבים המפורטים להלן כמי שעלול להימצא במצב של ניגוד עניינים:

(1) המומחה הוא בן משפחה של אחד מבעלי הדין או באי כוחם או של אחד המומחים האחרים בתיק בית המשפט, או שקיימת ביניהם קרבה אחרת;

(2) המומחה מקיים קשר אישי או קשר עבודה רציף עם אחד מבעלי הדין או עם באי כוחם או עם אחד המומחים מטעמם בתיק בית המשפט;

(3) המומחה נתן בשנה האחרונה חוות דעת או שירות אחר לאחד מבעלי הדין;

(4) יש למומחה עניין כספי או אישי בהליך או בתוצאותיו, בצד להליך או בבאי כוחו;

לעניין זה, "בן משפחה" – כהגדרתו בסעיף 77א(א1) לחוק.

(ה) מצא בית משפט כי קיימת זיקה אחרת בין מומחה לבין בעל דין או בא כוחו, שאינה מנויה בתקנת משנה (ד) ואינה מעוררת חשש סביר לניגוד עניינים, רשאי הוא למנותו למומחה מטעם בית המשפט, ובלבד שנתן לצדדים הזדמנות להביע את עמדתם.

(ו) לצורך מניעת מינוי מומחה המצוי בניגוד עניינים, יחולו ההוראות האלה:

(1) מומחה מטעם בית המשפט יצהיר מייד עם קבלת המינוי בהליך מסוים ובטרם יחל בתפקידו, על זיקות אישיות העשויות להיות לו בנוגע להליך, לבעלי הדין או לאחד המומחים האחרים בתיק בית המשפט או לבית המשפט; ההצהרה תהיה ערוכה לפי טופס 1 שבתוספת השנייה והמומחה יגיש אותה לבית המשפט וימציא אותה לבעלי הדין;

(2) מינוי המומחה ייכנס לתוקף עם המצאת ההצהרה האמורה בפסקת משנה (1) לבית המשפט, ואולם אם הצהיר המומחה על זיקות העשויות להיות לו בנוגע להליך, רשאי בית המשפט להתלות או לבטל את מינויו מיוזמתו או לבקשת בעל דין.

(ז) על אף האמור בתקנות אלה, בית המשפט רשאי למנות מומחה העלול להימצא במצב של ניגוד עניינים, לאחר שנתן את דעתו לסוג המינוי, לאופי הנושא הנדון, לכך שהמומחה הוא בעל ידע, כישורים ומיומנויות מיוחדים באותו התחום שבעניינו נדרשת המומחיות, וכן אם בית המשפט מצא כי לא ניתן למנות מומחה אחר שאינו עלול להימצא במצב של ניגוד עניינים וכי הדבר דרוש לשם עשיית צדק; טרם מתן החלטה כאמור ייתן בית המשפט לבעלי הדין הזדמנות להשמיע את טענותיהם בנוגע לזהות המומחה.

התנהלות מומחה מטעם בית המשפט

17 (א) במסגרת תפקידו של מומחה מטעם בית המשפט יפעל המומחה במקצועיות, ביעילות ולפי לוחות הזמנים שעליהם הורה בית המשפט, בהגינות וביושרה כדי לסייע לבית המשפט לקיים הליך ראוי והוגן.

(ב) אם סבר המומחה שמי מבעלי הדין או צדדים אחרים להליך המשפטי עלול לפגוע במילוי תפקידו כנדרש בתקנת משנה (א), יפנה המומחה בלא שיהוי לבית המשפט בבקשה למתן הוראות בעניין זה.

סודיות

18 המומחה לא יעשה שימוש במידע שהגיע אליו תוך כדי מילוי תפקידו ועקב מילוי תפקידו ולא יגלה אותו לאחר, אלא במידה הדרושה למילוי תפקידו או לפי צו של בית משפט.

שקיפות

19. מינויו של מומחה מטעם בית המשפט בהליך יפורסם באתר האינטרנט של הרשות השופטת.

תחילה ותחולה

20 (א) תחילתן של תקנות אלה שנה מיום פרסומן, והן יחולו גם על הליכים תלויים ועומדים שטרם מונה בהם מומחה מטעם בית המשפט.

(ב) תקנות 15(ב) עד 19 יחולו בהתאמות הנדרשות, גם על מי שמונה למומחה מטעם בית המשפט ואינו נכלל ברשימת המומחים, או על תחומי מומחיות שאינם מנויים בתוספת הראשונה.

תוספת ראשונה

(תקנות 2 ו־20)

תחומי מומחיות

(1) הנדסה אזרחית;

(2) אדריכלות;

(3) שמאות;

(4) מודד מוסמך;

(5) כלכלה;

(6) אקטואריה;

(7) ראיית חשבון.

תוספת שנייה

(תקנה 16(ו))

טופס 1

הצהרת מומחה מטעם בית המשפט בדבר העדר ניגוד עניינים/זיקות אישיות אפשריות בתיק בית משפט

אני החתום מטה:

שם: ..... מס' זהות: .....

מספר התיק: ..... בעניין: צד א' ..... נגד צד ב' .....

בית המשפט: ..... המותב: .....

לאחר שקראתי בעיון את תקנה 16 לתקנות בתי המשפט (רשימת מומחים מטעם בית המשפט), התשפ"ג–2022, אני מצהיר ומתחייב בזה בכתב כלהלן (מחק את המיותר):

1. יש/אין לי קרבה משפחתית[3], או קרבה ממשית אחרת לשופט שמינה אותי.

אם השבת בחיוב על סעיף זה פרט:

.....

2. יש/אין לי קרבה משפחתית לשופט אחר באותו בית המשפט.

אם השבת בחיוב על סעיף זה פרט:

.....

3. יש/אין לי קרבה משפחתית או קרבה אחרת לאחד מבעלי הדין או באי כוחם או לאחד המומחים האחרים בתיק בית המשפט.

אם השבת בחיוב על סעיף זה פרט:

.....

4. יש/אין לי קשר אישי או קשר עבודה רציף עם אחד מבעלי הדין או עם באי כוחם או עם אחד המומחים מטעמם בתיק בית המשפט.

אם השבת בחיוב על סעיף זה פרט:

.....

5. נתתי/לא נתתי בשנה האחרונה חוות דעת או שירות אחר לאחד מבעלי הדין.

אם השבת בחיוב על סעיף זה פרט:

.....

6. יש/אין לי עניין כספי או אישי בהליך או בתוצאותיו, בצד להליך או בבאי כוחו.

אם השבת בחיוב על סעיף זה פרט:

.....

---

[3] לעניין זה, "קרבה משפחתית" – מסוג של "בן משפחה" כהגדרתו בסעיף 77א(א1) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד–1984; להלן ההגדרה: "בן משפחה" – בן זוג, הורה, הורה של בן זוג, ילד, אח, סב, נכד וכן ילד או בן זוג של כל אחד מאלה ולרבות מי שהיה אפוטרופוס או מי ששימש משפחה אומנת של השופט או שהשופט היה אפוטרופסו או שימש משפחה אומנת שלו.

7. יש/אין לי זיקה אחרת העלולה להעמידני במצב של חשש לניגוד עניינים בין מילוי תפקידי ובין עניין אישי או תפקיד אחר שלי, לרבות קשר מקצועי מכל סוג שהוא עם אחד מבעלי הדין או עם באי כוחם או עם אחד המומחים מטעמם בתיק בית המשפט.

אם השבת בחיוב על סעיף זה פרט:

.....

זה שמי וזאת חתימתי וכל הצהרותיי אלה הן אמת לאמיתה.

.....
חתימת המצהיר

י"א בתשרי התשפ"ג (6 באוקטובר 2022)
(חמ 5904–3)

גדעון סער
שר המשפטים

תקנות סדר הדין האזרחי (תיקון), התשפ"ג–2022

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 108 ו־109 לחוק בתי המשפט, התשמ"ד–1984[1], אני מתקין תקנות אלה:

תיקון תקנה 6

1 בתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט–2018[2] (להלן – התקנות העיקריות), בתקנה 6, אחרי ההגדרה "תקנות האגרות" יבוא:

""תקנות המומחים" – תקנות בתי המשפט (רשימת מומחים מטעם בית המשפט), התשפ"ג–2022[3]."

תיקון תקנה 49

2 בתקנה 49(11) לתקנות העיקריות, במקום "תקנה 89(ב)" יבוא "תקנה 16(ו)(2) לתקנות המומחים".

תיקון תקנה 88

3 בתקנה 88(א) לתקנות העיקריות, לפני "בית המשפט רשאי בכל עת" יבוא "בלי לגרוע מתקנות המומחים".

החלפת תקנה 89

4 במקום תקנה 89 לתקנות העיקריות יבוא:

"העדר ניגוד עניינים

89. כדי למנוע מינוי מומחה מטעם בית המשפט המצוי בניגוד עניינים, תחול תקנה 16 לתקנות המומחים."

תיקון התוספת הראשונה

5 בתוספת הראשונה לתקנות העיקריות, טופס 6 – בטל.

י"א בתשרי התשפ"ג (6 באוקטובר 2022)
(חמ 5000–3)

גדעון סער
שר המשפטים

---

[1] ס"ח התשמ"ד, עמ' 198.
[2] ק"ת התשע"ט, עמ' 422.
[3] ק"ת התשפ"ג, עמ' 150.

המחיר 3.24 שקלים חדשים ISSN 0334-7014 סודר במח' רשומות, משרד המשפטים, והודפס במדפיס הממשלתי